

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 064501 17 Rev
Brčko, 22.03.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kadrić Zijada, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.M. iz M., zastupanog po punomoćniku Ramić Ameru, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po zastupniku po zakonu Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade štete, vps 280.981,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 064501 17 Gž od 20.07.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.03.2018. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija tužitelja M.M. iz M. SE ODBIJA.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju SE ODBIJA.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 064501 13 P od 01.12.2016. godine, prvim stavom izreke, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu isplati iznos od 280.981,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe do isplate, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Drugim stavom izreke iste presude određeno je da je tužitelj dužan tuženom nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 15.225,00 KM, u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv prvostepene presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj pa je Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine presudom broj 96 o P 064501 17 Gž od 20.07.2017. godine, žalbu tužitelja odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv drugostepene presude tužitelj je izjavio reviziju „zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 318 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i zbog pogrešne primjene materijalnog prava“ i predlaže da revizijsko vijeće reviziju uvaži i drugostepenu presudu preinači tako da tužbeni zahtjev tužitelja usvoji ili da osporenu presudu ukine i predmet vrati žalbenom vijeću na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na reviziju tužitelja tuženi je naveo da tužitelj navodima revizije ukazuje i na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje a da revizijskim razlozima povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava nije doveo u pitanje zakonitost i pravilnost pobijane presude pa predlaže da se revizija odbije. Traži troškove sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.450,00 KM.

Nakon što je drugostepenu presudu ispitalo u smislu odredbe člana 350. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14), revizijsko vijeće je odlučilo kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Zahtjev tužitelja u ovom sporu je zahtjev da mu tuženi plati iznos od 280.981,00 KM jer je štetu u tom iznosu, koja se ogleda u razlici cijene po kojoj je Mujkić Sabiri prodao svoje nekretnine k.č. br. 55/1 i k.č. br. 55/3 upisane u zk.ul. broj ... K.o. B. 1-privremeni registar i cijene koju je mogao postići da je predmetno zemljište imalo obezbijeden pristupni put, njemu prouzrokovao tuženi i to propuštanjem nadležnih organa tuženog da se, prema važećim planskim dokumentima (realizacijom planskih dokumenata odnosno njihovim izvršavanjem), obezbijedi pristupni put do njegovih parcela označenih kao k.č. 55/1 i k.č. 55/3 koje je kupio od Z.M. Ugovorom o kupoprodaji OPU-661/09 od 18.05.2009. godine.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev tužitelja (kako ga je u konačnici tužitelj odredio činjeničnim osnovom) odbio pozivanjem na odredbe Zakona o obligacionim odnosima o šteti (član 155), o uspostavljanju ranijeg stanja i naknadi u novcu (član 185), o običnoj šteti i izmakloj koristi (član 189) i pozivanjem na odredbe članova 16, 21, 22, 25, 46, 54, 94, o 100 Zakona o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine jer tužitelj, s obzirom na postupak realizacije i privođenja namjeni regulacionog plana (kao dokumenta prostornog planiranja), nije dokazao u čemu se ogleda propust tuženog.

Odlučujući o žalbi koju je tužitelj izjavio protiv prvostepene presude drugostepeni sud je, ocjenjujući osnovanost žalbenih razloga kojima je tužitelj pobijao prvostepenu presudu, našao da prvostepena presuda nije donesena povredom odredaba parničnog postupka jer je sud sve provedene dokaze u postupku cijenio onako kako nalaže odredba člana 8 Zakona o parničnom

postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine „dajući svakom od dokaza odgovarajući značaj“ (cijenio je i preporuku Ombudsmana od 10.01.2013. godine kao akt kojim je nadležnim organima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine preporučeno da u roku od 30 dana tužitelju omoguće pravo na pristup njegovom zemljištu) u odnosu na relevantne odredbe Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i da je na osnovu provedenih dokaza prvostepeni sud pravilno utvrdio sve činjenice koje su relevantne za odlučivanje o zahtjevu tužitelja u ovom sporu (kako ga je konačno opredijelio) sa aspekta odredaba zakona na koje se pozvao prvostepeni sud a primjenom kojih o zahtjevu valja odlučiti („zahtjev valja prosuditi“) a u pogledu osnovanosti žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava drugostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude naveo da razlozi, zbog kojih je prvostepeni sud zahtjev tužitelja odbio primjenom odredaba Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (na koje se pozvao), žalbom tužitelja nisu dovedeni u pitanje s obzirom da i po ocjeni drugostepenog suda nisu ispunjene pretpostavke odgovornosti tuženog za štetu čiju naknadu tužitelj traži jer je, prema činjenicama utvrđenim u postupku, tužitelj parcele k.p. 55/1 i 55/3 u K.o. B. 1 kupio bez obezbijedenog pristupnog puta (Ugovorom o kupoprodaji OPU broj 661/09 od 18.05.2009. godine)

i da u Odluci Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o usvajanju izmjena i dopuna Regulacionog plana „K.“ broj 0-02-022-48/08 od 20.03.2008. godine (koja je u vrijeme kada je tužitelj nekretninu kupio bila na snazi) nije predviđen rok u kojem se planirana ulica za pristup nekretninama k.p. 55/1 i 55/3 mora izgraditi (prema Odluci predviđen je pristup predmetnim parcelama sa zapadne strane izgradnjom novoplanirane ulice)

a kada ni Zakon o prostornom planiranju i građenju ili drugi relevantni propisi ne propisuju odgovornost tuženog za neprivođenje namjeni prostornih planova i da preporuka Ombudsmana (kako je to našao i prvostepeni sud) ne predstavlja osnov za odgovornost tuženog za naknadu štete da se onda, kod takvog stanja stvari i kod toga da tužitelj nije ometan u korištenju nekretnina u stanju kako ih je kupio i da je (svojom odlukom) zemljište prodao u stanju u kakvom je kupio, ne može govoriti o propustima tuženog, odnosno da je neprivođenje namjeni prostornog plana (izmijenjenog Odlukom od 20.03.2008. godine) protivpravna radnja tuženog sa aspekta Zakona o obligacionim odnosima (koja bi ga obavezivala na naknadu štete) pa je, imajući u vidu sve navedeno, ocijenio da je zakonita odluka prvostepenog suda kojom je zahtjev tužitelja odbijen.

Tužitelj je u uvodu revizije naveo da drugostepenu presudu pobija „zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 318 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koja je učinjena pred drugostepenim sudom“.

Definicija povrede odredaba parničnog postupka data je u članu 318 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine a

ograničenje pobijanja drugostepene presude zbog povrede odredaba parničnog postupka je u tome da je do povrede došlo u postupku pred drugostepenim sudom jer tako propisuje odredba člana 349 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Saglasno odredbama članova 330 i 340 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (kojima su propisana pravila postupanja drugostepenog suda u postupku odlučivanja po žalbi) drugostepeni sud je dužan ispitati prvostepenu presudu u dijelu koji se pobija žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi (pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje) i dužan je da u obrazloženju drugostepene presude ocijeni žalbene navode koji su od odlučnog značaja, kao i da navede razloge za odluku koju donese, kada usvajanjem žalbe preinači odluku koju je donio prvostepeni sud.

Tužitelj u obrazloženju revizije (kojom pobija drugostepenu presudu ovim revizijskim razlogom) u suštini ukazuje da drugostepeni sud nije odgovorio zadatku iz naprijed navedenih odredaba jer „preporuku Ombudsmana nije razmotrio u svjetlu značaja preporuke ove institucije, koja je ustanovljena Aneksom 6 Dejtonskog mirovnog sporazuma čime između ostalog čini povredu člana 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ali i odredaba koje se odnose na obrazloženje presude u parničnom postupku, jer uopšte ne razmatra ovaj akt“.

Međutim, drugostepeni sud u pogledu tvrdnje tužitelja u žalbi da preporuka Ombudsmana zasniva odgovornost tuženog za naknadu štete u obrazloženju svoje presude očitovao tako što je određeno naveo (na strani 8 obrazloženja 4 stav i na strani 9 obrazloženja 1 stav) da preporuka ne predstavlja osnov za odgovornost tuženog i zašto je to tako („jer preporuka prema odredbama Zakona o Ombudsmanu nema osobinu pravne obaveznosti već se tim aktima nastoji uticati na nadležne organe da otklone nepravilnosti i smetnje za koje Ombudsman smatra da postoje“) pa drugostepena presuda nije donesena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 340 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Drugostepenu presudu tužitelj pobija i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i u reviziji istrajava u tvrdnji da su nižestepene odluke nezakonite jer je tuženi (nadležni organ tuženog) „imao pozitivnu obavezu“ da za predmetne parcele (koje je tužitelj stekao Ugovorom o kupoprodaji zaključenim 2009. godine) izgradi predviđeni pristupni put provođenjem Regulacionog plana „K.“ odnosno Odluke Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o usvajanju izmjena i dopuna od 20.03.2008. godine (i prema pravnom stajalištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu Ap-301/04) a kada nije proveo Regulacioni plan odnosno Odluku ni po preporuci Ombudsmana, da to predstavlja protivpravnu radnju („nezakonito je djelovanje tuženog“) kojom je tužitelju (koji je onemogućen u pristupu njegovoj imovini) prouzrokovana šteta, koju je tuženi dužan nadoknaditi u iznosu koji tužitelj traži

(iznos koji predstavlja razliku između cijene po kojoj je prodao parcele 55/1 i 55/3 prema Ugovoru o prodaji OPU broj 835/15 i cijene koju bi mogao postići da su parcele imale obezbijeđen pristupni put) i prema Ustavu Bosne i Hercegovine i prema Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda „jer nepropisivanje sankcija zbog neprovođenja Regulacionog plana ne znači nepostojanje građansko pravne odgovornosti zbog nepreduzimanja radnji kojima se obezbjeđuju prava njima garantovana“.

Po ocjeni revizijskog vijeća tužitelj navodima revizije nije doveo u pitanje zakonitost odluka koje su nižestepeni sudovi donijeli, a kojima je zahtjev tužitelja u ovom sporu odbijen.

Ovo stoga što kada tužitelj u ovom sporu traži da mu tuženi plati iznos od 280.981,00 KM, kao štetu njemu prouzrokovanu nezakonitim i za njega štetnim djelovanjem tuženog (propuštanjem tuženog da izgradi pristupni put do parcela k.p. 55/1 i k.p. 55/3, prema Odluci o izmjenama i dopunama regulacionog plana od 20.03.2008. godine) onda osnovanost zahtjeva, kako su to našli nižestepeni sudovi, valja cijeliti prema odredbama Zakona o obligacionim odnosima kojima je regulisano prouzrokovanje štete drugome i odgovornost učinioca za prouzrokovanu štetu. Dakle, da bi sud u ovoj parnici mogao obavezati tuženog da nadoknadi štetu tužitelju mora se prethodno utvrditi postojanje pravno relevantnih činjenica uz koje odredbe Zakona o obligacionim odnosima o šteti, vežu odgovornost tuženog za štetu.

Zakon o obligacionim odnosima prema odredbama članova 154-209 pod prouzrokovanjem štete podrazumijeva faktičko prouzrokovanje štete drugom i odgovornost počinioca za prouzrokovanu štetu i za nastanak obligaciono pravnog odnosa u kojem je jedna strana dužna drugoj strani nadoknaditi štetu a druga strana ovlaštena od prve zahtijevati naknadu štete, Zakon o obligacionim odnosima je u odredbama o prouzrokovanju štete propisao pretpostavke odgovornosti za štetu. Saglasno tim odredbama tuženi odgovara za štetu ako je počinio protivpravnu štetnu radnju, zbog koje je nastala šteta tužitelju i ako postoji uzročna veza između štetne radnje i štete kao posljedice koja je faktički nastala, koje pretpostavke odgovornosti se moraju kumulativno ispuniti, a to znači da ako ijedna od pretpostavki izostane nema odgovornosti za štetu.

Kada je tužitelj u ovom sporu postavio zahtjev da mu tuženi nadoknadi štetu koja mu je prouzrokovana time što nije izvršen dokument prostornog planiranja koji je predviđao izgradnju pristupnog puta do njegovih nekretnina k.p. 55/1 i k.p. 55/3 u K.o. B. 1 (Odluka od 23.08.2013. godine) sud je bio dužan ocijeniti jesu li ispunjene pretpostavke (prema utvrđenim činjenicama u postupku) odgovornosti tuženog za štetu čiju naknadu tužitelj traži i prvostepeni i drugostepeni sud su u konačnici našli da se neprivođenje namjeni donesenog Regulacionog plana - Odluke ne može smatrati protivpravnom štetnom radnjom tuženog sa aspekta Zakona o obligacionim odnosima zbog čega nema odgovornosti tuženog za štetu, koji stav prihvata i revizijsko vijeće, pa su

nižestepeni sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada je zahtjev tužitelja odbijen primjenom odredaba Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na koje su se pozvali. Naime, kada nema protivpravnosti tada između tužitelja i tuženog nije nastao obligaciono pravni odnos pa tužitelj nema ovlaštenje da zahtijeva naknadu štete, a onda ni tuženi nije dužan nadoknaditi mu štetu.

Donošenje dokumenata prostornog planiranja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine regulisano je odredbama Zakona o prostornom uređenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 9/03, 23/03, 15/04 i 19/07), odnosno odredbama Zakona o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 29/08) i nakon usvajanja dokumenta (saglasno njihovim odredbama) oni podliježu provođenju pa je tako donesena i Odluka o provođenju Regulacionog plana „K.“ (na koju se tužitelj posebno poziva u reviziji), a Zakonom o prostornom planiranju i građenju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (članom 16) određen je alternativni prestanak važenja provedbenog plana (Regulacionog plana i drugih provedbenih planova), odnosno prestanak važenja njegovim provođenjem ili istekom vremenskog perioda za koji je donesen.

Prema navedenom tužitelj se mogao obratiti nadležnom organu tuženog da se u skladu sa Regulacionim planom odnosno Odlukom od 20.03.2008. godine (i Odlukom o provođenju Regulacionog plana „K.“) izgradi pristupni put do njegovih nekretnina (k.p. 55/1 i k.p. 55/3) i da na taj način traži postupanje po važećem dokumentu prostornog planiranja, u pogledu obezbjeđenja pristupa predmetnim nekretninama, onako kako je to planskim dokumentom regulisano. Kako je, međutim, provođenje Regulacionog plana (prema odredbi člana 27 Zakona o prostornom planiranju i građenju) vezano za obezbjeđivanje u Budžetu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine potrebnih novčanih sredstava pa je, dakle, provođenje uslovljeno obezbijeđenim sredstvima, to neprovođenje Regulacionog plana – Odluke od nadležnih organa tuženog, u pogledu izgradnje pristupnog puta za predmetne nekretnine tužitelja, samo po sebi ne ukazuje na protivpravnost, odnosno na povredu norme pravnog poretka od nadležnih organa tuženog, kao pretpostavke odgovornosti tuženog za štetu.

U reviziji tužitelj posebno ističe (u okviru revizijskog razloga pogrešne primjene materijalnog prava) da je pogrešan stav drugostepenog suda „da ne postoji pozitivna obaveza organa tuženog da sprovede usvojene regulacione planove“ i da je takav stav u suprotnosti sa odredbama Ustava Bosne i Hercegovine, odredbama Evropske konvencije kojima se jamči pravo na mirno uživanje imovine kao i „u direktnoj suprotnosti sa pravnim stajalištem Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izraženim u predmetu Ap-301/04“.

Revizijsko vijeće nalazi da je, povodom konkretnih navoda tužitelja, potrebno ukazati prvo da prema razlozima pobijane presude drugostepeni sud takav stav nije zauzeo nego je drugostepeni sud našao da se neprivođenje

namjeni prostornih planova ne može, sa aspekta Zakona o obligacionim odnosima, smatrati protivpravnom štetnom radnjom i drugo da se u odluci Ustavnog suda Ap-301/04 (koja je donesena po izjavljenoj apelaciji protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj UŽ-26/03 od 23.12.2003. godine) Ustavni sud Bosne i Hercegovine očitovao samo u pogledu postojanja obaveze države (nadležnog organa) da se donese Regulatorni plan, kao prostorno planski dokument.

Kako tužitelj, po ocjeni revizijskog vijeća, navodima revizije nije doveo u pitanje razloge drugostepenog suda zbog kojih je našao da se zahtjevu tužitelja u ovom sporu ne može udovoljiti i kod toga da odlukom donesenom u ovom sporu (zato što je zahtjev tužitelja za naknadu štete odbijen) nisu povrijeđena prava tužitelja na mirno uživanje imovine garantovano Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskim prava i osnovnih sloboda, te kod toga da razlozi navedeni u obrazloženju pobijane presude (koji su jasni i dovoljni) ukazuju na zakonitost donesene odluke, valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude a na osnovu odredbe člana 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbom člana 130 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine revizijsko vijeće je, odlučujući o reviziji koju je tužitelj izjavio protiv drugostepene presude, odlučilo o zahtjevu tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju a zahtjev je odbilo, odnosno odlučilo je kao u drugom stavu izreke ove presude, jer je našlo da odgovor na reviziju po svom sadržaju nije bio potreban radi ostvarenja i zaštite prava tuženog u ovom sporu.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović